

Geachte voorzitter,

Hierbij bied ik u het verslag van de informele videoconferentie van EU-gezondheidsministers van 4 september jl. aan.

Voorts ga ik in de bijlage van deze brief in op het verzoek van de vaste commissie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2019Z15945) om over de Mededeling van de Europese Commissie betreffende de EU-strategie voor COVID-19-vaccins een BNC-fiche naar de Kamer te sturen.

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Let op: vul A.U.B. de naam van de ondertekenaar NIET handmatig in. Dit tekstvak mag ALLEEN worden verwijderd op het moment dat het stuk in 'Printen en Verzenden' zit en de ondertekening volledig is. De naam van de ondertekenaar wordt automatisch door Marjolein ingevuld, vlak voordat het stuk ter ondertekening wordt aangeboden.

Bijlage 1. Verslag informele videoconferentie van EU-gezondheidsministers van 4 september jl.

Beleidsdebat: Coördinatie van quarantaine- en testregimes

Op initiatief van het Duitse voorzitterschap is gesproken over coördinatie van quarantainemaatregelen alsmede coördinatie van de mogelijkheid om de quarantaineperiode te verkorten door middel van tests in het geval van reisbewegingen uit hoog risicogebieden.

Commissaris Kyriakides benadrukte dat het vooral voor de EU-burgers van belang is om tot een goed gecoördineerde aanpak te komen in EU verband. Zij signaleert dat het voor burgers nu erg verwarrend is, omdat lidstaten verschillend beleid hanteren en er ook dikwijls veranderingen zijn.

Nederland heeft over het voetlicht gebracht dat Nederland steeds actief bijdraagt aan Europese besprekingen ten aanzien van het zoveel mogelijk – mits de volksgezondheidssituatie het toestaat – open houden van EU grenzen. Het vrije verkeer dient zo min mogelijk te worden gehinderd, zodat burgers en bedrijven zo min mogelijk worden belemmerd in hun vrijheden en daarmee de economie en interne markt zo min mogelijk worden geschaad. Nederland heeft hierbij gewezen op het belang van heldere communicatie, zowel naar burgers en bedrijven als tussen lidstaten onderling. Zeker daar waar er nationaal maatregelen worden getroffen die impact hebben op buurlanden. Invulling van maatregelen ten aanzien van test- en quarantainebeleid ten aanzien van reizigers uit hoog-risicogebieden blijft uiteindelijk nationale bevoegdheid, zodat de epidemiologische situatie, sociale acceptatie van maatregelen, reisanamnese en testcapaciteit kunnen meewegen.

Een grote meerderheid van de lidstaten was voorstander van een gemeenschappelijke benadering van grensoverschrijdende reizigers afkomstig uit gebieden met een hoog risico op basis van wetenschappelijk advies van het Europees Centrum voor Ziektepreventie en –bestrijding (ECDC) en andere deskundigen. Lidstaten spraken de wens uit om te komen tot een evenredige oplossing voor de huidige lappendeken aan quarantaine- en testregimes binnen de Unie. Daarbij spraken diverse lidstaten hun steun uit voor het ontwikkelen van een gemeenschappelijk afwegingskader met minimumnormen. Diverse lidstaten onderstreepten daarbij dat het belangrijk is om de afweging van het nemen van maatregelen uiteindelijk nationaal of regionaal te laten zijn. Lidstaten gaven aan problemen te voorzien bij het opstellen uniforme definities, criteria en indicatoren. Lidstaten zouden de flexibiliteit moeten behouden om deze normen aan te passen aan nationale wetgevings- en beleidskaders en specifieke nationale of regionale omstandigheden.

Beleidsdebat: COVID-19 vaccin-aankoop en financiering

De Europese Commissie sluit contracten met vaccin-producenten waarbij zij producenten in staat stelt hun productie op te schalen met een risicodragende investering vanuit het Emergency Support Initiative (ESI)-budget. In ruil daarvoor krijgen de lidstaten het recht om, zodra een vaccin succesvol is en toegelaten tot de Europese markt, een bepaald volume aan doses vaccin te kopen tegen een afgesproken prijs en afspraken over de leveringsvoorwaarden. Commissaris Kyriakides sprak de hoop uit dat alle lidstaten het werk van de Commissie in deze blijven steunen, ook in financiële zin, zodat de Commissie het gewenste aantal voorcontracten kan afsluiten.

Het Duits voorzitterschap wees er op dat er dringend een oplossing zou moeten worden gevonden om het financieringstekort voor de vooruitbetaling voor de vereiste COVID-19-vaccins te dichten om zodoende te komen tot een breed portfolio. Zij stelde voor dit door middel van een verhoging vanuit het Emergency Support Initiative (ESI)-budget te realiseren.

Alle lidstaten spraken waardering uit voor het voorinkooptraject van de Europese Commissie. Elf lidstaten, waaronder Nederland, spraken steun uit voor verhoging van het ESI-budget, terwijl tien anderen een (positief) voorbehoud moesten maken vanwege nationale besluitvormingsprocedures. Een beperkte groep lidstaten vroeg meer informatie over de uitgaven, contracten en criteria voordat zij zich nader wilde committeren.

Na deze videoconferentie heeft de Europese Commissie middels een brief de toezegging van bereidwillige lidstaten om additioneel bij te dragen aan het ESI-budget bestendigd, zodat het proces voor de resterende kandidaat-vaccins voort kan worden gezet om snel contracten te kunnen sluiten. Ook Nederland heeft haar toezegging om eenmalig circa € 43 miljoen aan het ESI-budget bij te dragen ten behoeve van het sluiten van contracten met producenten in de bestaande

portfolio schriftelijk vastgelegd. Ik informeerde uw Kamer op 18 september jl. hier reeds over.

Bijlage 2. Verzoek van de vaste commissie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2019Z15945) om over de Mededeling van de Europese Commissie betreffende de EU-strategie voor COVID-19-vaccins

In de procedurevergadering van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 9 september 2020 is gesproken over de Mededeling van de Europese Commissie betreffende de EU-strategie voor COVID-19-vaccins (COM/2020/245)¹. De vaste commissie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft besloten te vragen over de desbetreffende Mededeling een BNC-fiche naar de Kamer te sturen, te ontvangen voor het algemeen overleg EU-Gezondheidsraad d.d. 26 november 2020.

In reactie hierop verwijs ik uw Kamer naar mijn brief van 24 juni jl. betreffende een update van de stand van zaken COVID-19². In deze brief heb ik in paragraaf 6 ook het kabinetsstandpunt aangaande genoemde Mededeling van de Europese Commissie uiteengezet.

De Commissie publiceerde deze Mededeling op 17 juni jl. In genoemde brief van 24 juni ging ik in op de twee pijlers van de Mededeling, te weten i) de productie van voldoende vaccins in de EU en dus voldoende voorraden voor de lidstaten verzekeren door middel van aankoopovereenkomsten (Advance Purchase Agreements, APA's) met vaccinproducenten via het instrument voor noodhulp (Emergency Support Instrument, ESI) en aanvullende financiering en andere vormen van steun en ii) het regelgevingskader van de EU aanpassen aan de huidige urgentie en gebruikmaken van de bestaande flexibiliteit van de regelgeving om de ontwikkeling, goedkeuring en beschikbaarheid van vaccins te versnellen en tegelijkertijd de normen voor de kwaliteit, de veiligheid en de werkzaamheid van vaccins te handhaven. Ten aanzien van het in de Commissiemededeling aangekondigde voorstel van de Europese Commissie voor een verordening inzake klinische trials en toediening van medicinale producten voor humaan gebruik met genetisch gemodificeerde organismen voor behandeling of preventie van ziekte door het coronavirus informeerde de minister van Infrastructuur en Waterstaat uw Kamer op 1 juli jl.³ over het kabinetsstandpunt. Tot slot besteedde ik uw Kamer middels mijn brief van 24 juni over de appreciatie van het kabinet omtrent de door de Europese Commissie geschetste wereldwijde context en het belang van en de inzet op universele toegankelijkheid en betaalbaarheid van een COVID-19 vaccin. Ik stipte hier aan op welke wijze Nederland hier aan bijdraagt, onder andere door het steunen van de WHO *call for global action*, de financiële bijdragen voor CEPI en GAVI, de ACT-Accelerator en de Covid-19 pool.

De beoordeling van het kabinet ten aanzien van de subsidiariteit van de Mededeling is positief. Gezamenlijke actie op EU-niveau is de zekerste, snelste en efficiëntste manier om ons doel om zo gauw mogelijk de beschikking te hebben tot een vaccin te bereiken. Geen enkele lidstaat alleen beschikt over de capaciteit om de investering voor de ontwikkeling en productie van een voldoende aantal vaccins aan te trekken. Het vaccinatiebeleid blijft in handen van de lidstaten.

Het kabinet heeft ten aanzien van de proportionaliteit een positief oordeel. De COVID-19 pandemie heeft een ongekende omvang en impact en de door de Europese Commissie voorgestelde aanpak zijn in verhouding daarmee.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:52020DC0245>

² Kamerstukken II (2019-2020), 25295, nr. 428.

³ Kamerstukken II (2019-2020), 27428;25295, nr. 371.